

Oplegnotitie

Agendapunt	Onderwerp	Kenmerk	Portefeuillehouder
08.	Aanwijzing VRGZ als vitale aanbieder		Mevr. D. Bergman
Dagelijks Bestuur	Algemeen Bestuur	Samensteller	
9 oktober 2025	6 november	M. van Dalen	

Inhoud

Beschermen van de vitale infrastructuur is een belangrijk onderdeel van de Veiligheidsstrategie voor het Koninkrijk der Nederlanden. In juli 2025 zijn de veiligheidsregio's daartoe aangemerkt als vitale aanbieder binnen de sector Openbare Orde en Veiligheid (OOV). Een vitale aanbieder is een partij die een dienst aanbiedt waarvan de continuïteit van vitaal belang is voor de Nederlandse samenleving. Uitval, verstoring of manipulatie kan leiden tot dusdanige effecten dat dit een bedreiging kan vormen voor de Nationale veiligheid.

Drie processen van de veiligheidsregio's zijn door het Ministerie van Justitie en Veiligheid als vitaal aangemerkt, te weten:

- I. Inzet brandweer;
 - Repressieve taken conform de wet veiligheidsregio's
 - De uitoefening van de meldkamerfunctie brandweer
- II. Crisiscoördinatie en besluitvorming
 - Crisiscoördinatie en -besluitvorming op decentraal niveau
 - Crisiscoördinatie en -besluitvorming op centraal niveau
 - Bijstandscoördinatie
 - Uitoefening van de meldkamerfunctie, ten behoeve van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening
- III. Communicatie- en informatievoorziening hulpdiensten (ambulance, brandweer en politie) en crisispartners.
 - Communicatie tussen hulpdiensten en crisispartners (o.a. via C2000)
 - Communicatie vanuit burgers met hulpdiensten (o.a. via 112)
 - Communicatie vanuit de overheid richting de burger (o.a. NL-Alert)
 - Informatiemanagement

Deze processen dragen bij aan het maatschappelijk belang om ontwrichtende effecten te voorkomen en beperken en herstellvermogen te organiseren ten behoeve van de nationale veiligheid.

Door de aanwijzing als vitale aanbieder gaan vooralsnog geen aanvullende wettelijke eisen gelden voor het niveau waarop de als vitaal aangemerkte processen moeten worden ingericht. Er geldt wel een eigen verantwoordelijkheid voor de continuïteit en weerbaarheid tegen risico's en verstoringen. Daartoe brengen we periodiek met het Ministerie in beeld wat de status is van onze weerbaarheid. Naar aanleiding van de uitkomsten van landelijke weerbaarheidsanalyses zal de noodzaak tot eventuele vervolgstappen in kaart worden gebracht. Het Ministerie van J&V kan daarvoor eventueel aanvullende kaders stellen.

Daarnaast zorgt de vitaalverklaring ervoor dat de veiligheidsregio's dreigingsinformatie en bijstand ontvangen door het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC), op basis van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni). Daarbij hoort wel een meldplicht voor incidenten met impact op de continuïteit.

De vraag naar het effect van de aanwijzing op de eigen bedrijfsvoering van de VRGZ op korte termijn kan dus samenvattend worden beantwoord dat deze beperkt zijn mits de VRGZ de eigen informatieveiligheid en bedrijfsvoering op orde heeft.

Eigen verantwoordelijkheid continuïteit en weerbaarheid

Ook nu al is de VRGZ verantwoordelijk voor onze eigen continuïteit en weerbaarheid. De VRGZ heeft ervoor gekozen om het in deze fase onderdeel te laten zijn van het programma weerbaarheid en veerkracht. Met de militaire en hybride dreiging en de potentiële verstoringen van de maatschappij ten gevolge van klimaatontwikkelingen past aandacht op continuïteitsmanagement bij het verhogen van de eigen en gezamenlijke weerbaarheid.

Naar aanleiding van een door Cuccubu uitgevoerd onderzoek zijn de thema's personeel, elektriciteit, communicatie, brandstof en water als de meest prioritaire thema's benoemd. Op basis van een continuïteitsanalyse worden waar nodig passende en evenredige maatregelen genomen.

Informatieveiligheid

Als overheid dienen wij te voldoen aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Voor de ambulancedienst is NEN 7510 de norm voor informatiebeveiliging. Beide normen zijn gebaseerd op de internationale ISO 27001-standaard, maar verschillen in hun toepassingsgebied en specifieke eisen.

In 2025 is een onafhankelijke, objectieve meting uitgevoerd om het volwassenheidsniveau van alle veiligheidsregio's ten opzichte van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid. De rapportage laat zien dat enkele veiligheidsregio's in de buurt van of op het volwassenheidsniveau 3 komt. 35% heeft een totaalscore van 2,5 of lager. Gelderland-Zuid zit op 2.6. De spreiding van de landelijke scores ligt tussen 1,6 en 3. Met deze conclusies is aangetoond dat we als collectief van Veiligheidsregio's nog steeds een been bij te trekken hebben, maar ook als Gelderland-Zuid.

Op basis van de uitkomsten van de externe toets is in opdracht van de landelijke vakraad IV een actieprogramma opgesteld. Doelstelling is om in september 2027 minimaal een BIO-volwassenheidsniveau 3 te behalen in september 2029 volwassenheidsniveau 4 te behalen.

Inzet ambulance vitaal?

Niet alle repressieve taken van de ambulance zijn door de Minister aangewezen als vitaal. Enkel de meldkamerfunctie en de communicatie tussen hulpdiensten via C2000. Dus theoretisch krijgt de brandweer als vitale aanbieder wel een voorkeurspositie op distributielijsten (bijv. van brandstof) in tijden van schaarste, maar de ambulance niet. Het is daarom wenselijk om via ambtelijke en bestuurlijke netwerken hier aandacht voor te vragen.

Mogelijke toekomstige juridische ontwikkeling: 'kritieke entiteit'

Momenteel worden de Europese richtlijnen NIS2 en CER middels de wetsvoorstellen Cyberbeveiligingswet (Cbw) en de Wet weerbaarheid Kritieke Entiteiten (Wwke) geïmplementeerd. Ondanks dat er nu een uitzonderingsclausule geldt voor organisaties die zich bezighouden met nationale en openbare veiligheid zal op termijn worden bekeken hoe hier voor partijen als veiligheidsregio's en politie mee om te gaan.

De 'vitaal verklaring' kan daarom wellicht worden gezien als voorportaal richting een kwalificatie van 'kritieke entiteit'. Als dat is gebeurd, dan betekent dat ook dat de Cbw van toepassing is (voor die onderdelen), naast verplichtingen op grond van de Wwke. In het geval slechts onderdelen van de VRGZ als 'kritiek' worden gekwalificeerd, dan is het aan de VRGZ om te onderzoeken in hoeverre het mogelijk is de (financiële en organisatorische) gevolgen daarvan daartoe te beperken, of dat de processen dusdanig met elkaar zijn verweven dat de facto de gehele VRGZ ermee te maken krijgt.

Beslispunten

1. Kennisnemen van de aanwijzing als vitale aanbieder binnen de sector Openbare Orde en Veiligheid.
2. Via bestuurlijke netwerken aandacht vragen voor de ongewenste ongelijkheid die deze aanwijzing met zich meebrengt ten aanzien van de inzet van de ambulance, als het gaat om een voorkeurspositie ten tijde van schaarste

Bijlagen

- a. Brief Ministerie van Justitie en Veiligheid inzake aanmerken VR Gelderland-Zuid als vitale aanbieder.